

házak

kezelését vállalja
ation Bureau
rasse 32.
Méréselt díjazás!

elmébe!



ber abc

lyánál ismét kapható.
ének magas engedmény.
és portó.

Ezüst

legszébb
kivitelben.
gyak dús választékban.

Braunfeld

letében kapható.
irei No. 15.

Kötél

DE DE RIS

TÄDTER meáruház

Táviratcim:
MODEPELZ.
RII No. 12.

figyelmébe
eskedék

sztály:

2. Telef. 724.

gy-tér 1. szám

ele Ferdinand 4.

Rador* No 1329

5. Oradea-
ta Unirei 2

Ara 3 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

1924 szeptember 17 Szerda

Csaj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 211. szám

A népszövetség jövője

írta David Lloyd George

Lloyd George tovább folytatja Macdonald ellen megindított sajtótámadásait. Alábbi írói cikkek az amerikai "United Press Association" útján került a világsajtóba.

A genfi nagy békekonferenciáról, mely méltó tetőzése alatt Janni Londonnak, azzal végződött, hogy Nagybritannia és Franciaország között még jobban elmélyítette a régi alapvető ellentéteket. Ramsay Macdonald békebeszéde felkorbácsolta a franciákat és két ellentétes táborra osztotta Európát. Elsősorban a francia jobboldal és baloldal tiltott egymásra: egyhangulag felítlen csalódásukat fejezték ki az angol miniszterelnök nyilatkozatai fölött. Még azok is, akik védelmére kelnek, csak az az tudnak argumentálni, hogy Macdonald helytelenül fejezte ki magát, csak szónoki hibákat követett el, de rossz szándék nem vezette. Amikor hivatalosan bejelentették, hogy Herriot és Macdonald találkoznának a genfi tó partján mindenki azt hitte, hogy közös üzenetet fognak ki nyilatkoztatni a várakozó népeknek. Most azonban már tudjuk, hogy a két miniszterelnök semmiben sem egyezett meg mielőtt Genfben utazott volna. A chequersi hiba megismétlődött. A tetszést nyilvánító emberek tömegének tömjénfüstjéből körüllegedezve művészi beszédek intéztek egymáshoz és azt hitték, hogy ezeknek a frázisoknak a megismétlése megegyezést jelent.

Nagyon helyes és ildomos volt, hogy a népszövetséget a döntőbíráskodásról és a leszerelésről hagyták tanácskozni, hiszen ez a legfőbb feladata. Minden esztendőben, amióta Versaillesben a népszövetség alapkövet letették, voltak ilyen viták, amelyek az évi ülések programját diszitették. Ettől eltekintve azonban az is igaz, hogy a népszövetség minden kísérlete, amellyel tagjait a fegyverkezések korlátozására akarta rábírní, kudarcot vallott és az egyetlen hatáson nemzetközi egyezményt a fegyverkezések korlátozásáról egy olyan konferencia eredményezte, melyet a népszövetségen kívül álló hatalom hívott össze: Amerika, amely nem akar a népszövetség tagja lenni.

Ramsay Macdonald azt mondja, hogy a londoni konferencia eredménye megváltoztatta Európa kilátásait. Hadd reméljük, hogy így lesz. Nagyon kora volna azonban határozottan rámutatni, hogy milyen hatással lesz a békére, ha Németország kiesapolt ereibe új vért eresztene. Egy vérdus Németország aligha lesz olyan engedékeny, mint a mai verszegény Németország. Nem kell tehát valami különösebb élelálás megjósolni, hogy újabb konferenciák következnek, amelyeknek néhány év múlva a londoni határozatokat is revizió alá kell venniük. Meg vagyunk győződve, hogy ezek is tartós megegyezéssel fognak végződni és megjavítják a kilátásokat. És úgy is lesz, mert a legutóbbi konferencia feltételeit okvetlenül enyhíteni fogják, minthogy a szövetségesek már a megerősödött Németországgal fogják szembevetlálni.

A népszövetség tekintetében azonban legszembetűnőbb az, hogy teljesen mellőzték a londoni egyezmény helyes, vagy rossz megszerkesztésénél. A koalíciós kormány idején gyakran támadták a kabinetet a szocialista szónokok azért, hogy a jóvátételi konferenciát nem a népszövetség közvetítésével hívta össze. Azal vádoltak bennünket, hogy a népszövetséget nyílt és titkos ellenségei elhanyagolják, hátterbe szoritják. Most, hogy a kritikusok vannak kormányon, ugyanezeket a régi és eldobbott rendszereket használják fel, amikor átakarják hidalni azokat a nehézségeket, amelyek a versaillesi békeszerződésből támadtak. Ha va-

lamit el akarnak intézni, összehívják azt a régi legfelsőbb tanácsot, amely a békeszerződést aláírta és ezek ülnek össze, hogy komoly munkát végezzenek. És ha csak éppen beszélgetni akarnak, áthajóháznak Genfben és csincs frázisokat eresztenek szelnek a döntőbíráskodásról és leszerelésről.

Az egyetlen kérdés, amely az utóbbi időben tnyancsak veszedelmet jelentett a kérére, Korfu megszállása volt Olaszország részéről. Mussolini ur egész szépen ellentállott a népszövetségnek és a többi hatalmak feltűnő hallgatással utasították vissza a népszövetség intervencióját. Három évvel ezelőtt egy másik vitás eset volt, amely a népek harmóniáját megbolygatta: Szilézia felosztása. Briard és én megegyeztünk abban, hogy ezt a terhes ügyet a népszövetség döntésére bízzuk. Az egész világ tudja, hogy a népszövetség ebben a kérdésben úgy jért el, hogy a pártatlansága iránti bizalom megrendült. Macdonald ezt a szerencsétlen döntést szóvá is tette Genfben, miáltal erős sebet ütött a népszövetség tekintélyén. Ebből a sebből a népszövetség csak évek múlva és egészséges tevékenység árán gyógyulhat fel. Csak a teljes átalakulás fogja lehetővé tenni, hogy a népszövetség pártatlansága iránti jogos bizalmatlanság megszűnjön. Vajjon lehetséges ez? És hogyan? Egyik lényeges előfeltétele ennek, hogy a népszövetségnek föld minden nagy nemzetet kell képviselnie, nem pedig csak egyeseket. Mindaddig, amíg Amerika, Németország és Oroszország nem tagjai a népszövetségnek, minden népszövetségi döntést bizalmatlannal és heves ellenállással fognak fogadni azok az államok, akik vereséget szenvedtek a világháboruban.

Oroszországot is ezek közé kell számítani.

Jövő hétre várják a német kormányválságot

A tegnapi minisztertanács még nem döntött a háborus bűnösség jegyzékének elküldéséről. Bonyodalom Stresemann nyíltlevele körül. A külügyminiszter megcáfolja önmagát

(Berlin, szeptember 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Stresemann külügyminiszter ismeretes nyílt levele a háborus bűnösség ügyében újból felkavarta a német politika pillanatnyi látszólagos nyugalmi helyzetét és ezáltal a legélesebb politikai és esztétikus adások középpontjába került, sőt állítólag ellentétbe jutott Marx kancellárral is, aki napirerdre igyekezett térni az ügy fölött. A sok támadásra ma Stresemann új nyilatkozataiban magyarázza ki szavait, amelyek — szerinte — félre magyarázták. A külügyminiszter elsősorban azt hangsúlyozta, hogy

közte és Marx kancellár között semilyen nézeteltérés nincs.

Neki az az álláspontja, hogy a háborus bűnösségről szóló kormánynyilatkozatot jegyzékbe kell foglalni, de a kormányra kell bízni, hogy az elküldés idejéről és a megszüvegzés formájáról önmaga döntson. Nem ellenzi azt sem — cáfolja meg önmagát Stresemann —, hogy Németország belépjen a népszövetségbe, csak a feltétlen belépés ellen vannak aggodalmái.

Stresemann újabb nyilatkozata azonban nem nyugtatta meg a kedélyeket.

A kormányban mégis vannak véleménykülönöségek,

aminek következménye legalább kabinetalakítás lesz, még mielőtt a birodalmi gyűlést összehívják. Azt persze még nem lehet tudni, hogy milyen tárcák fognak gazdát cserélni, de anyni bizonyos, hogy a centumpárt minden körülmények között és akárki ellen is regszkodik fog Marx személyéhez. A „Vorwärts“ azt hiszi, hogy a tegnapi mi-

Oroszország meg van győződve arról, hogy Franciaország, Lengyelország és Csehszlovákia saját céljaikra használják ki a népszövetséget, amint az a sziléziai döntésnél is történt. Németország természetesen bizalmatlan a népszövetség iránt. Két, vagy három évvel ezelőtt az angol kormány minden formában felajánlotta, hogy Németországnak a népszövetségbe való felvétele iránti kérését, vagy javasolását támogassa. Olaszország is megígérte a segítséget. És ha a belépési javaslat megtörtént volna, kétségtelen, hogy Németországot már akkor felveszik a népszövetségbe. A német kancellár azonban közölte velem Genuában, hogy Németország közvéleménye a sziléziai döntés miatt annyira el van keseredve, hogy nem meri javaslatba hozni a népszövetségbe való belépést. Lehet, hogy idővel és egy negyvenmillió fontos kölcsörnel enyhülni fog a német elkeseredés és jövőre talán kedvezőbb pillanat is lesz erre, mint két évvel ezelőtt.

Minden azonban Amerikától függ. Ez határozza meg Németország magatartását és akkor Oroszország nem tudna sokáig kivülmáradni a népszövetségen. De vajjon belép-e Amerika? A népszövetség sorsa néhány esztendőre az amerikai elnökválasztás eredményétől függ. És ki tudja ennek a nagyjelentőségű politikai küzdelemnek az eredményét megjósolni? Annyi bizonyos, amíg Amerika nem csatlakozik, hogy bármilyen formában meg szervezett és tartós akcióval együtt működjen a világbéke helyreállításában, minden diszkusszió a leszerelésről és döntőbíráskodásról csak akadémikus lehet. Amennyiben az amerikai választások kedvezőtlenül végződnek a népszövetségre nézve, akkor is csak újabb kitérőre lehet szó. Amerika a Daves féle javaslattal visszatért Európába és többé már nem fordíthat háttal. Ezzel véglegesen kötelezte magát arra, hogy megegyezést teremtsen Európában.

nisztertanács után, amelyen nem tudtak végleges döntést hozni a jegyzék ügyében, ami kétségtelenül a külügyminiszter ellen irányult,

Stresemann aligha vezetheti tovább Németország külügyeit

az általa lefektetett program tartalma és metódusai szerint.

Münchenben a jövő hét elejére várják a kormányválság kitörését. A hét végén ugyanis Ebert birodalmi elnök elnökletével újabb minisztertanács lesz, amelyen feltétlenül dönteni kell a háborus bűnösségről szóló jegyzék sorsáról és ez a határozat fogja eldönteni a német kormány sorsát.

A délutáni órákban egyóbként kommunikáltak ki, amelyben

hivatalosan megcáfolják a sajtóban megjelent hírt,

hogy Marx kancellár és Stresemann külügyminiszter között ellentétek támadtak a háborus felelősségről szóló jegyzék miatt. Stresemannnak ebben az ügyben a nacionalistákkal folytatott tárgyalásai a kancellár és kormány beleegyezésével történtek.

Spanyolország nem mond le Marokkóról

Madrid, szeptember 16. A direktórium hivatalos jelentése közli, hogy a spanyolok nem mondanak le a marokkói zónáról és alkalmas időpontban megindítják a kabilok elleni offenzívát. Primo de Rivera — hír szerint — kijelentette, hogy bizonyítékok vannak a kezében, hogy egy angol szindikátus pénzzel és hadianyaggal támogatja a felkelők vezérét, Abdul Krimet.

Dr. Kamasetter Róbert

BUDAPEST
I. Disztér 2.11.8.

...VIZETESI ARAK
Poriánlábár



Sajtó-ebéden Masaryk elnöknel

Az elnök a szocializmus problémáiról és a zsidókérdésről. Masaryk a zsidó nép jövő reményének tartja a cionizmust

A. S. Lirik, az ismert zsidó publicista igen érdekes cikksorozatban bocsátja közre a varsói „Hajut“ című lap hasábjain cseh-szlovákiai utjának impresszióit. Különös érdeklődésre tarthat számot az a cikke, amelyben Masaryk elnökkel, aki öt több külföldi újságíróval együtt Brnóban fogadta, a zsidókérdésről folytatott beszélgetését írja le. Lirik többek között ezeket írja:

Masaryk elnök rövid üdvözlőbeszéde után, amelyre expedíciónk vezetője szintén csak néhány szóval válaszolt, körülültük az ebédre felterített asztalt. Az étkezés szinte komikus ünnepélyességgel és elfogódott csendben zajlik le. Csak amikor már túl voltunk az ebéden, indul meg a beszélgetés természetesen egyszerűséggel és közvetlenséggel. Nekem sikerült egyedül hosszabb beszélgetést folytatni az elnökkel és ezt a különös szerencsét orosz állampolgárságomnak köszönhettem.

Masaryk kabinetirodájának a főnöke — egy fiatal tábornok — történetesen ruszofil érzelmű. Ő figyelmeztette az elnököt arra, hogy az újságírók között egy orosz is van és Masaryk, aki többiben is járt Oroszországban és igen szívesen beszél oroszul, magához kéretett engem. Rögtön felvilágosítottam arról, hogy én tulajdonképpen csak orosz állampolgár vagyok és nem orosz, hanem zsidó lapnak a szolgáltatásban állok. Magyarzó szavaim még jobban felkeltették az elnök érdeklődését és csakhamar élénk beszélgetés indult meg közöttünk orosz nyelven.

Legelőször Oroszországról beszéltünk. Masaryk jól ismeri az orosz történelmet és bensőségesen szereti az orosz népet. Még most is bizik Oroszországnak jövőjében. A kommunizmust rossz álmúnak tartja, amely sohasem valósulhat meg.

— A magam személyére soha sem tudnám a kommunizmust elfogadni, mert a kommunizmus az individualizmust megöli.

én pedig minden vonalon az individuális emberi fejlődés álláspontján állok.

A kommunizmus kaszárnyává változtatja át az emberiséget.

— És a szocializmus?

— Nos, igen, a szocializmus, az valami egészen más, abban már nem tudok hinni. A mai kapitalisztikus társadalmi rend egyoldalúság és minden egyoldalú berendezkedés előbb-utóbb el kell pusztuljon. Én egész jól el tudok képzelni egy szocialista államot szocialista gazdálkodással, (amint Masarykhoz közelálló személyektől értesültem, az elnök választásakor szocialistákra szavaz és bár nem hivatalosan, de

meggyőződésben tagja a szociáldemokrata párt-nak) de ebben az államban az egyének és népek individuális tulajdonságait féltő gonddal kell megőrizni. A cseh-szlovákiai nemzeti harok-ról szóló további beszélgetéseink során megkérdeztem az elnököt, mi a véleménye a zsidókérdésről.

— Nálunk — felelte az elnök — nincsen zsidókérdés.

A zsidók teljes egyenjoguságban élnek és azt hiszem, hogy megelégedettek. Mi a magunk részéről szintén meg vagyunk elégedve a zsidókkal.

— Azt hiszem, hogy az antiszemitizmus, mint politikai program, teljességgel lehetetlen. Néhányan ugyan kísérletet tettek vele, de a kísérlet hamar csödbe került. Semmi sem áll olyan távol a cseh nép lelkivilágától, mint a fajgyűlölet. Egyébként a népeknek nem kell szeretniük egymást, elég ha kölcsönösen megértik és figyelembe veszik egymást.

— Elnök ur nemzetnek tartja a zsidóságot?

— Ez egy eléggé komplikált kérdés. A háború előtt a nemzet fogalma szorosan hozzá volt kötve az állam fogalmához. Ma azonban már megtanultuk, hogy minden egyesülés, amely szubjektíve nemzetnek tekinti magát, csupán ebből az egyetlen szempontból is a többi nemzetekkel teljesen egyenjogú nemzet. Ami a zsidókat illeti,

mi a magunk részéről készek vagyunk a zsidóságot nemzetnek elismerni és nekik az összes nemzeti kisebbségeket megillető jogokat megadni.

A zsidók azonban egymásközött még nem jutottak megállapodásra, többféle irány van közöttük, amelyek egymás ellen harcolnak. Egyedül a cionisták proklamálják magukat kifejezetten nemzetnek.

— Szimpatikus-e elnök urnak a cionizmus és a zsidó nacionalizmus?

— Oh igen, ha a zsidóság a szó közönséges értelmében nem is nemzet, miért ne legyen nemzet? A sovinizmus nevetségessé és ostoba dolog. Nem azért vagyok én cseh, hogy a németet gyűlöljem, vagy megfordítva. De mint individualista, szeretem minden emberi és nemzeti tulajdonságnak a fejlődését. Egy olyan nacionalizmus, amely a világot új színekkel és sajátos kulturákkal gazdagítja, feltétlenül respektálandó. Nem akarok krisztusi emberszerepetről beszélni, de milyen értelme van egy olyan nacionalizmusnak, amelynek csak ego-

isztikus céljai vannak, a többi népek számára pedig csak átkot és gyűlöletet tartogat. Még az államnak is meg kell legyen az ideális tartalma, mert enélkül nem állam, csak egy bürokratikus gép. Ami a cionizmust illeti,

én a cionizmust a zsidó nép jövő remény-ségének tartom és éppen ezért nem szabad feladni ezt a mozgalmat.

A cionizmus, mint jellegzetességgel teljes mozgalom is mindenképpen szimpatikus nekem. Van benne egy halom akarás és egy bizonyos meghatározott jellegzetes ad a zsidó életnek.

Beszélgetésünk közben megjelent a kabinetiroda főnöke, aki diszkrétan jelentette az elnöknek, hogy a legfőbb ideje az ünnepségre utazni. Az elnök felállott, sajnálkozását fejezte ki, hogy a többi kollégákkal nem beszélgethetett el részletesebben és elbucszott tőlünk.

A román-magyar konvenció ratifikálása

Bukarest, szeptember 16. A külügyminiszter hivatalos értesítést kapott, hogy a magyar kormány ratifikálta a bukaresti tárgyalásokon kötött egyezményeket. Még három konvenció ratifikálása van hátra: a kétszeres adózás, az állampolgárság megállapítása és az utlevéltény. Ezeket a megállapodásokat a jövő hó elején szintén ratifikálják.

Egy angol lap a katonai ellenőrző bizottság megszüntetéséről

London, szept. 16. A „Daily Telegraph“ cikket közöl, melyben az Ausztria, Magyarország, Bulgária feletti gyakorló katonai ellenőrzés kérdésével foglalkozik. A cikk kifejti, hogy Anglia álláspontja szerint meg kell szüntetni az állandó katonai ellenőrző bizottságot működését és helyett a népszövetségnek kell gyakorolnia az ellenőrzést. Az érdeklő országok azt kívánják, hogy a népszövetség által alakított bizottságban két semleges ország és valamelyik nagyhatalom képviselői foglaljanak helyet. A bizottság tagjai polgári állású emberek lennének, melyben a tisztek csak szavazati tiszteket töltenének be. A békeszerződés szerint a katonai ellenőrző bizottságok működésének ma már semmi törvényes alapja nincs, mert a három évtől terminus lejárt. A bizottságok működése csak ártalmára van a békének, mert rossz atmoszférát teremtene.

Váltsátok meg
ujjví üdvözléttel
Erec Jisraél földjét

Novella

Irtá Glszkalay János

(15)

Egybehívták ezért a nemes urak a zsidókat és mondották:

— Ime választatok, vagy fölveszitek a keresztet, vagy pedig átadunk benneteket a kozákoknak, hogy tegyenek veletek a kedvük szerint, de a mi kezünk tiszták lesznek a ti véretek. És támadt erre rémület a zsidók között és megdöbbentek a lelkek.

De a község rabbija, a tudós, a bölcs és istenfélő rabbi, Jochiel ben Avtalion Dubnov (erénye számitassék fel nekünk) előlépett és mondotta:

— Engedjétek nekünk egy napi időt a gondolkodásra és válaszolunk néktek.

És aznap délutánjára a mincha időben egybehívta a zsidókat a templomban, férfiakat és asszonyokat, szülőket és gyermekeket, aggokat és ifjakat egyetemben és nem maradt otthon a csecsemő sem a zsidók közül. Akkor fölemelte a hangját és mondotta:

— Ime, mindenképpen a halál vár reánk, ha engedelmességek a parancsoknak, akkor a lélek halála, ha nem engedelmességek, akkor a test halála. De én inkább választom a testem halálát, semhogy elvessem az apám hitét és átkozott legyek az élők között. És a kozákok kezéből is megmenekülünk, ha csak elég erősek leszünk, hogy végezzünk saját magunkkal. Azért azt mondom én, hogy ölje meg kiki az ő hozzátartozóit, az anya a gyermekét, a férj a feleségét, a vőlegény az ő menyasszonyát és aki utóljára marad, az ölje meg saját magát, hogy ne ujjonghassanak a gyilkosok a mi szenvedéseinkben. De aki fél meghalni a maga akara-

tából, az hagyja el a gyülekezetet, hogy meg ne félemlítse a gyávaságával a mi szívünket is.

Igy szólott a rabbi és senki sem távozott a templomból és az udvaráról, csak Saul Budkover a kovács ugrott föl és kiáltotta hangos jajgatással:

— Jaj néktek én véreim, jaj néktek isten bárányai és kinek használ a ti önkéntes haláltok és ki fog bosszút állani érietek! És ha már meg kell halni, hej, bosszút akarok én állani a gyilkosainkon és jól akarok lakni az ő kinjainkban.

És Saul Budkover megragadta a feleségét és a gyermekét és elsietett, én pedig utána. A többiek azonban ott maradtak és megszentelték isten nevét. Ott feküdtek egymás mellett a vértükben, apa és fiu, férj és feleség, ötezer tiszta zsidó lélek és utolsóként a rabbi maradt. Elmondotta mindannyiok fölött az utolsó kadást és aztán meghalt ő is. Szálljon a tiszták lelke annak számolyához, aki a végtelenekben trónol és könyörögjön irgalmat a csekély maradványok.

Mi pedig még az éjszaka beállta előtt kimenekültünk a város másik oldalán, ott, ahol a kozákok konyhái és székértáborra volt. A kozákok pedig elszédve heverték a földön és vacsorát főztek és nem törődtek semmivel.

És Saul Budkover, a kovács, lassan odalopózott az egyik székérhez, amelybe három lövő volt befogva, aztán hirtelen földobta rá a feleségét és a gyermekét és mi ketten is fölugrottunk a kocsi. Egy pillanatig se tartott és már rácsapott a lovakra úgy, hogy vágatai kezdtek. De a kozákok is fölriadtak, összefutottak és puskáikból utánunk lövöldöztek és

csak az isten kegyelme mentett meg mindannyiunkat a golyóktól. És már azt hittünk, hogy elmult a veszedelem, amikor az uton egy fegyveres kozák nyargalt szembe velünk. Nem volt menekvés másfelé, tehát Saul Budkover egyenesen neki korbácsolta a három lovat és csak amikor már egészen közel értünk hozzá, akkor láttuk, hogy egy óriás testű kozák nyargal felénk, a felszeme hiányzik és a kezében nehéz puská van. Bizonyára a tábort járta körül és a nagy lövöldözés hangjára erre irányította a lovat. De ő is megismert bennünket és megismerie Mirjamot is. Torkából hosszú üvöltés hallatszott és az arca olyan volt, mint a farkas orcája, amikor örül a zsákmánynak. Saul Budkover azonban nem törődött semmivel és vakon beléhajtott úgy, hogy ha a kozák hamarosan felre nem ugratja a lovat, biztosan legázolta volna. Ekkor a kozák gyorsan utánunk fordult, felszeméhez kapta a fegyverét és egészen közelből ránk lött. Láttam, hogy Mirjamot vette célba. De ez volt éppen a menekvésünk, mert a lovak a váratlan lövéstől még jobban megvadultak és úgy vágattak, hogy Bezseni Volk hiába vett tildözöbe minket. És megérkeztünk Tomasov városába, egy héttel Roshassána ünnepe előtt.

Tomasov városában akkor már nagy volt a sirás és jajgatás a zsidók között, mert mindannyian tudták, hogy most ők kerülnek sorra és nem volt menekülés semerre. De a lengyel urakon és nemeseken is, akik a városban laktak, nagy félelem vett erőt, mert a kozákok velük is kegyetlenek voltak és öldösték a nemes arakat, ahol csak érték őket.

(Folyt. köv.)

Auto

Álarcos a soffőr A bátor

(Budapesti híradás) A sofőrök között már madiknap Hétfő Budapest a „Liberty“ deltek a hárs Fekete val. A so érkezett, a Alighogy

három fel az a togatni

A soffőr álarcos tá a támadók vonszolták ségbeesését kiszabadító noz rohan egy ügyes csavarját.

vetették m holra vor az elrontot

Amikor tudnak me és szép szó velük egyt lásban. A neki. A so elszabadul

szinleg s azokn

Az álarcos zükben egy a soffőrt, a abban a re csak érkez hozta, félk egy bandid útek felh tettek haj

A város és fokozott felé irány észrevették agyával, a bekötötték tették előt nem haj

A nagy pillantott léjük haj Mielőtt m a nem vár

a soffőr elkapta a revolvs szakadt

A hátul de a lövés rottak az a lövések és c-ödület tár rendőrökkel ditákat. Az

Vasárnap este az Üdv hadsereg főhadiszállásán

(Páris, szeptember 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A boulevard sarkán egy civikkeres ur szolid kék uniformisban kis sárga cédulát nyomott a kezembe. Barátságosan meginvitáltak az Üdv hadsereg ma esti összejövetelére, mely „zenével, énekkel, beszélgetésekkel” kapcsolatos, — vettem tudomásul a céduláról. Térkép is volt a cédula balsarkában, hogy okvetlenül eltaláljunk sz Üdv hadsereg főhadiszállására, Rue de Provence 42 alá. Mivel nekem Bot tábornok gyerekkori jóismerősöm a képeslapokból, de mert az összejövetel zenés beszélgetésszerűsége is csábított, elfogadtam a meghívást.

Rue de Provence 42, első emelet. Boltozatos magas terem, a homlokfalán bibliai ígék, az Üdv hadsereg jelvénye, kétoldalt az emeleten kasszák, az ajtóval szemközt pódium két orgonával. Az egész terem, ez az Üdv hadsereg párisi parancsnoksága, valahogy a szabadkőműves páholyokra emlékeztetett, melyekből — bevallom — mindössze egyet láttam átalakítás után.

Ea voltam az első vendég, mindenki aki még itt volt Üdv-beli volt vagy hozzátartozó. Az ajtó mellett könyveket árult, többnyire valóságos témájukat és propagandafüzeteiket.

Félkilencre szólt a meghívás, kilenckor mindössze huszan voltak elszórva, üldögöltünk a padokban. Többnyire nők voltak körülöttem. Már többször járhattak itt, mert őket személyesen üdvözölte egy néni az Üdv hadsereg vörösszalagos szalmakalap-egyensíkjában.

Kilenc után néhány perccel megjelent egy civikkeres ur a pódiumon, a balkezét zsebre vágta és elkezdett prédikálni. Rendes prédikáció volt, egyházi témájú néha, patetikus néha, monoton prédikáció. Csak a zsebrattent kezével nem tudtam megbarátkozni és azzal, hogy az Üdv hadseregnek ez a prédikátor kapitánya, ki a keresztény Megváltó életét példázta nagyon hitsorosomnak tűnt. Ez sem lett volna baj, de mellém került két hittestvérem és őket is bántotta az a zsebrattent kéz.

A prédikációt néha megszakította az ének. Mindenki kapott egy zsolttáros könyvet. Abból énekeltek. A prédikátor közben néha jobbra-batra lépkedett, néha átszellemülten behunyta a szemét. A pódiumon ült még egy civikkeres fiatalember (töle kaptam a meghívót) és két hölgy uniformisban. Ők is behunyták időnként a szemüket. Prédikáció után a másik civikkeres ur tartott szabadelőadást az Üdv hadsereg rendeltetéséről, kedves, mosolygós arcu ifju volt ez. Alig akartuk elhinni neki, amit mond. Most az egyik hölgy, aki eddig orgonált, énekel. Kedves hangtalan hangjával, nagy meggyőződéssel, ő csakugyan emeltebb tette a hangulatot. Az első prédikátor kísérté orgonán. Megint egy hölgy jött. Az Üdv hadsereg fiatal katonája. Az ő verbuválásának történetét mesélte, közben kis életfilozófiával is szolgált nekünk harminc vendégnek. Ennyire szaporodtunk fel. Ujabb zsolttárolás orgonakísérettel, majd az előbbi ur szólt hozzánk. Zoltár. A másik ur jött. Zoltár. Az orgonán nagyon jól játszottak, csak az előadások ellen voltak kifogások.

A jobbsarokban pár inasgyerek zajongott, vihogtak is közbe. Az egyik prédikátor közöbük ült, onnan énekelte a gyülekezettel.

A továbbiakra nem emlékszem, mert eltávoztam mielőtt beléptem volna az „Üdv hadseregébe”. Távozás közben kezembe nyomtak egy újságot, „En Avant!” — Előre! a címe. A hadsereg hivatalos lapja. Szelid nénik árulják néha a vendéglőkben. Általában csendes, tisztességes gyülekezet ez az „Üdv hadsereg”. Egyéb híjján a népszövetség fegyveres ereje lehetne.

(sf. v.)

.....
 — Megkezdődött a beszarábiai közigazgatás átszervezése. Bukarestből jelentik: A belügyminisztériumban ma érkekezlet volt Tatarescu miniszter elnökletével. Az érkekezleten utasításokkal látták el azt a 14 regáttbeli járási közigazgatási vezetőt, akiket Beszarábiába delegáltak. Tatarescu kérte a kiküldötteket, hogy igyekezzenek a beszarábiai nép és a hatóságok között a szükséges harmóniát helyreállítani. A belügyminiszter 16 csendőrtisztet is kiküldött Beszarábiába, akik az ottani csendőrség működését fogják felülvizsgálni.

Nyári éjszakák a Tiberiás partján

Irta Mordecháj Avi-Shaul (Jeruzsálem)

Éjféltkor érkezünk Daganiába a C-machi álmásról. Holdtölte volt és a kerek égi fény mi-ztikusan tükröződött vissza a Tiberiás tó susogó-mesélő hullámaiból. Itt folyik ki a mi drága Jár-dánunk a bájós kis tengerből, melynek tükörsíma meselya olykor olykor haragos hullámszába csap át, — olyan az, mint amikor a szezeélyes gyermek hsragszik és tombol s a nagyokat utánozza.

Munkás chalucainak köszönhetjük, hogy most újból, mint Jóna idejében, száraz lábbal kelhetünk át a Jár-dánon. Ők építették itt a Jár-dánhidat, amely összeköti a népszövetség által összezsugorított kis Palesztínánkat az Ever Hájárdánnal, Transzjordániával. Megállunk a hid n s sóáig-sóáig elnézünk a regés csodás tájat, a faldas tavat és lefelé a folyó szelid hullámszát arra, Milohámia felé. Soba szebb éjszakát. Dobog a szívem ma is, ha reá gondolok.

Azután befelé indulunk a kvucába. Gyönyörű parkon víz utunk keresztül, a ciprusfazon, mint ölelő édes testvér fogad és szorít bennünket keblére.

„Bruchim Habbaim!” — szól a puskás éjjeli őr. „Szuru na élj, el hedri hakkatan. Térjete be kicsiny szobámba testvéreim!”

S már előttünk is van a párolgó illatos tea, a debány és egy kis harapnivaló. Oh, be jól esett a testvér fogadtatás, — mintha csak beléje tartozott volna a Jár-dánhídi álomba. Éa könyveztem a meghatottságtól, a sómér észrevette és jószágosan átölelt. Nem voltam idegen neki s ő sem énnekem habár a nevét sem tudtam.

„Sómér má milájl, sómér má miléjl!” Oh, szent boldogság az ősök földjén.

Azután kimentünk a sómérrel és együtt virrasztottuk vele át az éjszakát. Kimentünk a kicsi t-metőbe, ahol a hatalmas eukalipuszok védő karjai lözött, a csöndes folyóparton nyugszanak az új jseu hősei, szentjei, c'alfucai és prófétái, mint a megbo'ogult Gordon, az író, a költő és munkásvezér, a chalucok testvére és munkatársa. A sómér bevezetett bennünket az udvarba, a kertekbe, az istállókba s a magtárba. Boldogan és sugárzó szemekkel mutogatta a kvuca kincseit, az ő munkájuk drága gyümölcseit. Alig virradt s a kvuca már ébredezni kezdett. Az éjszaka csendjét a munka hajnala zavarta meg. Mire világosodott, már bent is voltak a chavérok az ebédlőszobában, ahol már várta őket a reggeli kávé.

A falon függött Trumpeldornak, az új jseu nagy hősenek a képe. Ez a kép az ő szimbólumok: a munkának, az önfeláldozásnak, a hősi akaratnak a jelképe.

Most ki-ki munkája után lát. Egyik az istállóban, másik a kertbe, harmadik az udvarba, s leg-többje szerszámokkal a vállán a mezőre sietnek. Kocsiszörgés, lovak nyerítése, sürgés forgás jelzi a munkanap kezdetét. Ilyenkor már nem igen szeretik a chavérok a munkahelyeken lábatlantkodó vendégeket.

Megebédelünk és délután elindulunk Kinereth irányába, Tiberiás felé. Utközben még egy kis látogatás a kinerethi kvucában és a közeli témánita házakban.

Az országoton nagy a forgalom. Társaskocsik utaznak le is, fel is, tele utasokkal, kirándulókkal és munkásokkal. Nem sokára feltűnik rabbi Meir sirja. Az országtól balra emelkedik a magas kupolás épület, sziklákra építve és hirdelve a csodátóv nagy rabbi emlékezetét. Balra a Tiberiástól napfényben csillogó hullámai. Forró és csendes a levegő, de a tóban mintha viharok harcokának egymással. Magasra csapnak a hullámok s a kicsiny bárkák, halászok csónakjai magasra szökdelve hintáznak a vizen. A rabbi Meir temploma alatt van a világhírű tiberiási melegforrás, száz és száz betegnek egyetlen reuénysége és gyógyítója.

Itt a tóparton ásták ki az ősi templom romjait, amelyek a zsidó archeológiának olyan értékes kincseket adtak. Egyik legérdekesebb darabja e kőezeréves emlékek a most a jeruzsálemi régészeti múzeumban látható hétkarú kőmenóra, amely formában, méretben és díszítésben csodálatos pontossággal mutatja be a tudományos világnak a bibliában leirt menórának a mását. Mondják, hogy egy régi papi család készítette a churban után ezt a kőmenórát, hogy a régi bibliai szent gyertyatartó formája el ne feledtessék.

Megérkezünk a zsiabongó Tiberiásba. A társas-kocsi utasai alig bírnak megszabadulni egy mesélő utitárostól, egy idősebb petach-tikvai narancsülté-vényesétől, aki csodákat regél az ögygyulásáról, a Chame-Teveria fürdőiben.

„Salos sanim! Salos sanim hajiti chola! Három évig voltam beteg. Se kezemet, se lábamat nem bírtam megmozdítani. A hátgerincem meg volt merevedve. Az orvosok nem tudták már mit tegy-nek velem. Senki se tudta a bajomat, míg végre valaki a Chame-Teveriát ajánlotta. S most ide-nézzenek! — mutogatta kezét, lábait a regéls asszony — mintha kételkedett volna abban, hogy hitelt adunk szavainak.”

Fürgén ugrott le a kocsirol s mi valóban lát-tuk, hogy egyetlen végtagjának sincs baja és hát-gerince is elég jól hajlott jobbra, balra.

A város szorosan a tó partján épült. A hőség itt óriási. Idágenek alig-alig bírják elviselni. S a bensülöttek is azért húzódtak oly közel a víz partjához, mert ott a levegő némileg hűsebb. Pedig óriási hiha volt Tiberiást ilyen mélyre építeni. A hegyoldalon, a várostól nyugatra kellemes, hűvös, szinte jeruzsálemi vagy szafedi szelelleng. Az új zsidónegyedek mind itt fognak épülni. Az építke-zés már meg is kezdődött és még senki sem bánta meg, hogy erre a csodás szépségű helyre építette házát.

Az éjszaka hűvös. Egy kis szefárd-gyerek, j a kisöröm, az meséli, hogy tegnap látta Bialikot.

— Nos, hogy tetszett? — kérdezem tőle.

— Éneni jodea, hu adam ke-chol bené hadam! Nem tudom miért, éppen olyan ember, mint a többiek. Mikor az iskolában tanultuk a verseit, azt hittem, hogy Bialik egy érag bácsi, akinek hosszú, hosszú fehér szakállja van. S ime olyan fiatal. — Kol kach cair! Kol kach cair! — erő-sítgeti a fiu.

Azután elvezet egy szállodába. „Malon Karmel” a neve. A kicsi, egyszerű, de tiszta szálló ebédlő-jében nagy társaság van együtt. Turisták, ben-sülött zsidók és arabok hangosan beszélgetnek. Itt csaknem mindenkinak állandó tervei vannak Tibe-riás felvirágoztatására. Mindenki érzi, hogy itt, ahol a természeti kincseknek oly gazdag bányája van, ahol a világ legnagyobb és legjobb, leggyö-nyörűbb és leghasznosabb gyógyfürdőjét lehetne megépíteni, csinálni kell valamit, mert a jelenlegi állapot nem maradhat fenn. Tervek vannak bőven, csak egy hiányzik: a pénz. Valami gazdag, vállal-kozó szellemű zsidó jövedelmező üzletet csinál-na itt.

A lakosság túlnyomó többsége zsidó. Alig ezer lélek az arab lakosság száma. Itt azután láthatjuk azt, hogyan viselkedik egy zsidó többség az arab kisebbséggel szemben. Sehol olyan ideális és meg-értő együttélés nem található, mint Tiberiásban.

Miután már néhány napig kószáltam Tiberiás szük utcáiban és az óváros antik falai mellett, el-határoztam, hogy megnézem a híres tiberiási éj-szakát. A szük bezárókban tévelyegtem, amikor primitív zenének, dobverések és énekek hangjait hallottam. Egy éjszakai mulatóhelyből jöttek a hangok. Egy arab éneklő társaság, turbános és nagyköpenyeges művészek és európai ruházatu höl-gyek mulattatták a bazárok éjszakai közönségét.

„Tacht zetuni...“ Igy kezdődik az a bájós arab dal, amely az olajfa tövében ülő szerelmesről szól, aki vágyva vágyik szive választottja után. Primitív fuvolahangok és zajongó cintányérok ki-sérik az éneket s a közönség igazi keleti elragad-tatással, óriási extázisban tapsol.

Lementem a tópartra. Ott állnak egymás mel-lett a pihenő halászbárkák s az egyikből egy arab halásznak monoton danája hangzik és amidőn el-hangzott, újból ismétlődik. És újból és újból, a végtelenségig. Ez az arab lélek, a nyugalom, az egyszerűség, az elmélyedéi lelke. Csónakot bérelek a dalos halásznál s élvezem a mi kis tengertünk-nek tiszta, ragyogó, átlátszó holdvilágos éjszakáját.

Rabbi Meir templomától az örökmevs világit és a Talmudot éneklő talmudisták hangja, mintha egybe olvadna az arab halász dalával. Ott túl a hegyoldalon pedig, a chalucok sátraiból egy új élet dala cseng s minden egybeolvad egy csodás, mély harmóniává.

.....

**Barátaitoknak és ismerősei-
 teknek a Keren Kajemet utján
 kívénjatok boldog újévet**

Az Uj
 Szerke
 Felelős
 Az Uj
 Előfize
 rende
 Néhán
 hogy
 nak f
 tus az
 tenger
 a nép
 a brit
 alatt,
 meo
 csátja
 bírás
 flottát
 közzé
 ha An
 nemcs
 zeköz
 eltérés
 britan
 szerer
 jelenti
 Hohen
 autója
 sában
 alá ter
 a hero
 tört. A
 repülő
 között
 államba
 táran e
 él. A s
 pai kut
 s. M.
 kért a
 engedél
 tával u
 felhők
 nem lát
 a köd s
 alatt és
 fölé. Sa
 hogy él
 ban, ak
 láttak,
 gek, aki
 Ezek ki
 ben lob
 sem tud
 szájuk o
 Fél napi
 tak a m
 érintetle
 odamerés
 szóval v
 sz egész
 a jövevé
 ismeretle
 — A
 ságok
 politikai
 pártok
 Vasziliev
 pártnak,
 nak volta
 kolták n
 Todor
 Alexandr
 meggyilk
 ban is n
 működő n
 — H
 jelentik:
 engedélyt
 hárommill
 eszközjöv
 reorganizá
 előlegezik
 rendbehozá
 tok hosszú
 munkakép

partján

sanim hajiti chola! Harom kezemet, se labamat nem...

kocsiról s mi valóban látogyanak sines baja és hát...

Egy kis szefárd-gyerek, a tegnap látta Bialikot.

zálódába. „Malon Karmel“ de tiszta szálló ebéd...

többsége zsidó. Alig ezer ma. Itt azután láthatjuk...

apig kószáltam Tibériás antik falai mellett...

Ott állnak egymás mellet az egyikből egy arab hangzik és amidőn el...

s ismerősei-Kajemet utján dog újvet

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztik: Giskalaj János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei, félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

— Anglia nem bocsátja a népszövetség rendelkezésére flottáját. Genfből jelentik: Néhány nappal ezelőtt óriási feltűnést keltett...

— Hohenlohe Frigyes német herceg autószerencsétlenség áldozata lett. Budapestről jelentik: Moson mellett, a bécsi országúton...

— Ahol ma is szörnyetegnek nézik a repülőgépet. Párisból jelentik: A Kina és Sziam között fekvő és francia fennhatóság alá tartozó Anam...

— A sorozatos bolgár politikai gyilkosságok okai. Szófia-tól jelentik: A sorozatos politikai gyilkosságok itteni körök szerint a macedón...

— Hitel az osztrák fémiparnak. Bécsből jelentik: Genfi jelentések szerint a népszövetség engedélyt adott az osztrák kormányának...

Erec Jisrael földjét váltjuk meg a roshasana-üdvözlet megváltásával

Régi tradicionális zsidó szokás az, hogy roshasana előtt kibékülünk ellenségeinkkel és vig szívvél kívánunk boldog új évet: lo sana tova tiko'ev...

A régi, szinte napjainkban sablonná vált szokást újítjuk most fel, azonban abban a formában, hogy a roshasana jókivánság ne csak pusztán szó legyen...

A Keren Kajemet biztosai, a derák Barissziánusok, Aviva-lányok és Caire Mizrachisták elfognak látogatni minden zsidó családkhoz és azt fogják kérni...

— Miért utazott el Kolozsvárról olyan hírtelen a Kinizsi? A kolozsvári CFR új pályájának avatómérkőzése során...

neveit közölni, akik roshasana üdvözletüket megváltották. A kereskedelmi és üzleti vállalatok külön rendez keretes közleményben hívánnak majd boldog roshasana-t vevőinek...

De felhívással fordul Erec Jisraelért minden egyes zsidó férfihez is, kit az ünnepek során az a megtisztelés ér, hogy a Tórához hívják fel. Szóderoljon minden zsidó férfi a Zsidó Nemzeti Alapra...

Ne várja senki, hogy felszólítsák, hanem maga jelentkezzen a KKL megbízottaknál, Barissziánusoknál, vagy Aviva-lányoknál...

Igy lesz a roshasana ünnep valóban igazi zsidó ünnep, így lesz a roshasana üdvözlet valóban igazi zsidó üdvözlet, így szenteljük meg halottaink emlékéért a reményesség, a jövő előkészítésének szentségével...

A K. K. L. erdélyi főirodája

— A főváros tanácsa lemondott a külföldi kölcsonról. Bukarestből jelentik: A főváros tanácsa lemondott a külföldi kölcsonról...

— Házasság. Ösztreicher Iránt Newyorkból eljegyezte Schwartz Sámuel Nagybanáról. (Minden külön értesítés helyett.)

Liebermann Gizellát Nagybanáról eljegyezte Ösztreicher Sándor Newyorkból. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Palma di Jacopo képpel a magyar kormány rendelkezik. Budapestről jelentik: A pénzügyminisztériumban a Palma di Jacopo kép tulajdonosa egy megegyezést írt alá...

* Marosvásárhelyi előfizetőinkhez. Rajtunk kívül eső okok miatt lapunk marosvásárhelyi kézbesítését átmenetileg posta útján kell eszközölnünk...

— Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetések és előfizetések felvesz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám.

Hasiet és felvételi nevét vagy cégét ebbe a cím tárbba több eredményt ér el, mintha utazót alkalmazna. Mert ez a könyv mindenütt található és cégének jó hírét még akkor is terjeszti, amikor Ön pihen. Kérjen felvilágosítást a könyv kiadójától: Rudolf Mosse Rt. hirdetési vállalatától Cluj, Str. Reg. Maria 37. Telefon 4-13. Telefon 413.

KÖZGAZDASÁG

A cukorközpont szerint belföldi cukorgyárak nem tudják fedezni a teljes cukorszükségletet

A cukorrépatermelők követelése megdrágítja a belföldi cukrot.
A cukorközpont és az új kampány

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban megírtuk, hogy a romániai cukorrépatermelők határozati javaslatban kérték a kormánytól a cukorrépaárak árának magasabb fokozatú megállapítását. A gazdák szerint a magasabb cukorrépaárak lehetővé tennék a külföldi cukorimport teljes kiszorítását. Az Uj Kelet munkatársa a gazdák határozatával kapcsolatban megkérdezte az Oficiul Vanzare al Z. harulni (Cukorközpont) kolozsvári képviselőjét a most kezdődő cukorkampány kijelentéséről és arról, vajon lehetséges-e a külföldi cukorimport tényleges kiszorítása Romániából. Munkatársunk erre vonatkozólag a következő felvilágosítást nyerte:

— Azt, hogy a gazdák magasabb cukorrépaárakat akarnak elérni, természetesen. Ezt annál is inkább elérhetik, mert ha a cukor árát a kor-

mány az új kampányban felemeli, akkor is jóval alul marad a külföldi paritáson. A cukor szezonvégi drágulását nem kimondottan az import cukor okozza, hanem azok a cukorfelhasználók, akik különböző utakon nagyobb mennyiségű cukorhoz jutnak hozzá s ezeket a kvantumokat a szezon végén magasabb áron bocsátják forgalomba. Az új temesvári cukorgyár üzembehelyezésével sem lehet teljesen fedezni a belföldi szükségletet, mert a cukorrépatermelést a fokozott belföldi gyártás sem tudja feldolgozni. Kétezer vagonnyi importra így is rá lesz szorulva Románia. Bizonyos, hogy az új cukorkampányban az árak magasabbak lesznek, de még mindig elég alacsonyak. A cukorközpont minden erejével azon lesz, hogy a cukorelosztást a legmegfelelőbbben szabályozza és az árdragításnak elejét vegye.

Idegen tőke a CFR. és a hajózás reorganizálására. Bukarestből jelentik: Az „Argus” illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján részleteket közöl a külföldön tartózkodó miniszterek ottani tevékenységéről. A lap hangsúlyozza, hogy a miniszterek semmiféle lépést nem tettek külföldi kölesön ügyében, amint ezt Bratianu Vintila Genfben ki is jelentette. A pénzügyminiszter Párisban elintézte a Baldwin-ház birtokában levő kincstári bonok ügyét mozdonyszállítással kapcsolatban. Rendezte továbbá a Steaua Romana és Astra kötvényeinek kérdését is. E részvények ugyanis volt ellenséges alattvalók tulajdonából kerültek angol kézbe. A pénzügyminiszter kitarított előbbi álláspontja mellett és megtagadta a részvények lebélyegzését. Tancrad Constantinescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter és Pretorian CFR. vezérigazgató jelenleg Londonban tartózkodnak, ahol az államrészlet helyreállításának és a hajózás reorganizálásának kérdésével foglalkoztak, külföldi tőke segítségével. Ebben a kérdésben a tárgyalások még folynak. Londonban tartózkodik Oromolu, a Banca Nationala kormányzója is, aki a nemzeti bankot érintő kérdésekről tárgyal.

Anket a Banca Nationalánál a pénzügyhiányról. Bukarestből jelentik: A fővárosi nagybankok képviselőinek bevonásával a héten anket volt a Banca Nationalánál a pénzügyhiányról. A tanácskozáson résztvettek a Marmorosch, Blank & Co., Banca Romaneasca, Banca Generala és más nagybankok képviselői, akik egyhangulag arra az álláspontra helyezkedtek, hogy jelenleg nem volna opportunus az újabb bankjegykibocsátás, minthogy a lej most emelkedőben van és stabilizálódni látszik 120 francia centime körül. Ezzel szemben a Banca Nationala elhatározta, hogy a lehetőségek szerint ki fogja segíteni a többi bankokat, hogy a pénzügyhiány meg ne bénítsa működésüket. A bankok képviselői rámutattak arra, hogy újabb a legtöbb betétulajdonos kivette a pénzt, mert minden eshetőség ellen biztosítani akarják magukat. Sokszor megeskik, hogy a bank készpénzhiány miatt nem tudja kifizetni a betéteket. A Banca Nationala biztosította a pénzügyhiányt, hogy ilyen esetekben visszleszámitolási alapon rendelkezésükre fogja bocsátani a szükséges összegeket. Az iparvállalatok közül az új alapítások nem fognak a Banca Nationala támogatásában részesülni.

Újabb üzemredukció az aradi Astra-gyárban. Az aradi Astra-vagongyár igazgatósága értesítette a munkaügyi minisztériumot, hogy a heti munkanapok számát hatról ötre redukálja. A részleges üzembezűntetést az „Astra” a munkások szabadságolásával indokolja.

A fűszerpiac helyzete. A kolozsvári fűszerpiacban, dacára a lej külföldi vásárlóképessége emelkedésének, az árak egyre emelkednek. A drágulást külföldön az új vámtételek is elősegítették. A vásárlási kedv gyenge. E héten a következő árak alakultak ki: kávék: Rio 103—105 lej, Santos 120, Ceylon 160—170 lej. Szappanok: Schicht 50 lej, Fulgar 36 lej, Palma 40 lej. Rizsek: rangon 22—23. Gyertya 52 lej. Mazola, új áru 72 lej. Magyará 175 lej. Cukor, kristály 30-50 lej, kockacukor 34-50 lej.

A mai valutapiac

A mai valutapiacra meglehetősen élénk kereslet volt devizákban. Az árak mindvégig elég tartottak voltak. Elég élénk forgalom mellett a következő árak alakultak ki: Osztrák korona 370—375, magyar korona 405—415, cseh korona 570—575, svájci frank 36-50—37-00, dollár 190-00—192, francia frank 10-50—10-60, font sterling 8-65—8-70, olasz lira 8-40—8-50.

Valutapiac szeptember 16-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1035, Berlin —, London 853, Newyork 192-00, Róma 840, Zürich 36-00, Bécs 27-00, Prága 580, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740-00, márka 44, levs 130, török lira 105, font sterling 850, francia frank 1100, svájci frank 36-00, olasz lira 850, drachma 350, dinár 245 00, dollár 190 00, lengyel marka 35-00, osztrák korona 26-00, magyar korona 24 00, cseh korona 645.

Zürich. Nyitás — Zárás: Berlin 126 50—126 00, Amsterdam 203 50—203 50, Newyork 530 50—530 75, London 2367 50—2366, Páris 2800 25—2817 50, Miláno 2322 5—2320, Prága 1587 5—1585 00, Budapest 69 50—68 50, Belgrád 725 00—727 50, Bukarest 280 00—277 50, Varsó 102 50—102 50, Bécs 74 72—74 80.

Argetoianu volt pénzügyminiszter a gazdasági krízisről. A bukaresti „Argus” közgazdasági anketja során Argetoianu, az Averescu-kormány volt pénzügyminiszterének nyilatkozatát közli. Argetoianu szerint a pénzügyhiányt állandóan összetévesztik a pénzügyi és gazdasági krízissel. Romániában nincsen sem pénzügyi, sem gazdasági válság, hanem csak készpénzhiány van és ha ez megszűnne, akkor normális volna a költségvetés, a termelés, a pénz értéke, a külföldi hitel. A mai kormány is úgy akart a pénzügyhiányon segíteni, hogy pénzügyi és gazdasági rendszabályokat léptet életbe, de magának a pénzügyhiánynak a kiküszöböléséért semmit sem tesz. Az igazi megoldás, vagyis a gazdasági és pénzügyi helyzet feljavítása csakis a pénzügyhiány megszüntetése révén lehetséges. Mindaddig, amíg olyan alacsony lesz a bankjegyforgalmunk, amely még félmil-

liárd aranylej vásárlóerejét sem éri el, holott ennyire okvetlenül szükség van, amíg hivatalosan infláció lesz és a valóságban csak ennek hiányát érezzük, hiábavaló minden pénzügyi és gazdasági rendszabály, mert nemcsak hogy így nem lábolunk ki a krízisből, hanem sokkal súlyosabban fogjuk érezni.

Az UGIR 25-iki választmányi ülésének programja. Szeptember 25-én délután tartja meg választmányi ülését a romániai gyáriparosok országos szövetege a bukaresti iparkamrában. Az ülés tárgysorozatának főbb pontjai a következők: új tagok, elnökök választása, ügyvezetőség választása, vezérigazgatói jelentés a hatodik nemzetközi munkakonferenciáról, az UGIR csatlakozása az ipari munkaadók nemzetközi szervezetéhez Brüsszelben, jelentés a munka tudományos organizációjáról tartott prágai konferenciáról, az állami szállításokra és nyilvános árverésekre vonatkozó törvények egységesítése, külön hivatalos lap az állami árverések számára, a községi illetéket, az export-rezim revíziója, iparügyi muzeum létesítése Konstantinápolyban.

Bécsi marhavásár. (Saborsky és Fiai bécsi cég jelentése.) Felhajtás volt 2856 darab. Ebből 520 darab román. Árak 500—1000 koronával drágábbak.

SPORT

Uj sportklub alakult Nagyváradon. Nagyváradon Mikó Béla, a Törökvis volt vezetőmbereinek vezetése alatt új egyesület alakult Victoria néven. Az alakuló ülést szombaton este tartották meg, amelyen diszelnöknek Mosoiu minisztert, elnökek pedig Mikó Bélát választották meg. Az új vezetőség megtette a lépéseket az egyesület elismerésére és a második szeptemberi versenyt.

Országos atlétikai verseny Kolozsváron. A Comitutul Regional nagy előkészületeket tesz a szeptember 27. és 28-án tartandó országos atlétikai versenyre. A propozíciókat már szétküldték, amelyek szerint az első nap kerül lebonyolításra a 100, 200, 400 és 1000 méteres síkfutás, a gátfutások és a stafétszámok előfutamai, a magas, hármas és rudugrás, valamint a kalapácvetés, míg a döntők és a többi számok a második napra maradnak.

Orth György a Viennában. Orth György, Magyarország legkiválóbb futballjátékosa, akit az olimpiáson a lapok egyöntetűen a világ egyik legjobb játékosának neveztek, a Viennába lépett át, állítólag ötvenmillió osztrák „lelépésért” és havi tizenkétfélmillió (20 000 lej) havi fizetésért.

Botrány a vasárnapi szatmári Törökvis-NAC mérkőzésen. Szatmáron vasárnap zajlott le a nagyváradi NAC és az ottani Törökvis között az őszi bajnoki mérkőzés, amelyen a NAC váratlanul gyengén szerepelt. A mérkőzésen sajnálatos botrány keletkezett: Krüger bíráskodása miatt. Már a játék elején kifogást emeltek a szatmáriak Krüger nagyváradi bíró bíráskodása ellen, mivel azonban őt a nagyváradi bírótestület delegálta, nem tehettek ellene semmit. Az aggodalmak a bíró személyét illetőleg valóknak bizonyultak, amennyiben Krüger a mérkőzés alatt olyan pertosan bíráskodott.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Husküzemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

SUCHARD
CSOKOLÁDÉ
HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE.

Szörme és fonalfestés!

Ósziruhákat és bármilyen kelmét a legjobbban fest és tisztít
"KRISTÁLY" KELMEFESTŐ-GYÁR
Telefon 500
CLUJ

Szörme és fonalfestés!

Telefon 500

jét sem éri el, holott g van, amig hivata- óságbn csak ennek minden pénzügyi mert nemcsak hogy zisból, hanem sokkal

asztmányi ülésének 5 óra délután tartja romániai gyáripar- bukaresti iparkama- ának főbb pontjai elnökök választása, zérigazgatói jelentés kakonferenciáról, az munkaadók nem- szelben, jelentés a ációjáról tartott prá- ami szállításokra és natkozó törvények alos lap az állami illetéket, az export- muzeum létesítése

Saborsky és Fia bécsi 2856 darab. Ebből 100-1000 koronával

RT Nagyváradon. Nagy- vés volt vezetőemb- ület alakult Victoria ábaton este tartották fociu minisztert, el- ástották meg. Az új t az egyesület elisme- aló besorolása végett. seeny Kolozsváron. előkészületeket tesz a adó országos a litikai ár székalkdék, ame- rül lebonyolításra a éteres sikfutas, a gét- lófutamai, a magas, nt a kalapcsövítés, mok a második napra

ban. Orth György, futballjátékosa, akít öntetűen a világ győztesek, a Vien- tvenmillió osztrák émillió (20 000 lej)

atmári Törökvs— a vasárnap zajlott le aní Törökvs körött elyen a NAC várat- mérkőzésen sijnalatos rskódása miatt. Már k a szatmáriak Krü- sa ellen, mivel azon- ület delegálts, sem gódmak a bíró sz- yultak, amennyiben an pártosan bírásko.

és Fiai cégeim: SaborskyöHne ime: Saborsky József sküldemények címe: en, Grossmarkthalle.

ARD ADÉ YERS EVÉSRE.

me és festés!

dott, hogy a féldő végén, amikor az eredmény a szatmáriak javára 1:0 volt, a Törökvs vezetői kijelentették, ha a második féldőben is hasonlóan bíraskodik, győzelmük esetén is kérni fogják a mérkőzés megeemmisítését. Krüger bíró következe- tes maradt és a második féldőben is hibát hibára halmoz. Miután a közönség többszöri felszólalásának sem volt eredménye, a játék vége előtt két perc- cel, amikor a bíró a szatmáriak egyik szabályszerű gólját nem ítélte meg, feltörték a kordont és a pályára rohantva, a bírót ütögetni kezdték. A rendőrség és a Törökvs játékosai mentették meg Krüger bíró a komolyabb veszedelemtől. Aznap este a szatmári egyesület értekezletet tartottak eb- ben az ügyben és elítélve a közönség viselkedését, elhatározták, hogy feliratban fordulnak a nagyvá- radi Comitethoz s kérték fogják a mérkőzés újra- játékosának elrendelését és Krüger bíró ellen a fe- gyelmi vizsgálat megindítását. Erdekes, hogy ezt a határozatot a Törökvs riválisa, az SzSE is aláírta.

Az intézőbizottság tegnap este ülést tartott, amelyen megejtették a jövővi bajnokság sor- solását. A sorsolás eredményét a holnapi szá- munthban közölni fogjuk.

Dr. Tatár Coriolant, a kolozsvári szövetség köztisztviselőiben álló elnökét súlyos gyász érte, édesatyja váratlan elhunytával. Dr. Tatár gyá- szában mi is részvételt osztunk.

Brassóban a Coltea és Olimpia együttesen elhatározták, hogy nem nevez be a jövő évi baj- nokságha. Elhatározásukat azzal indokolják, hogy a brassói szövetség nem áll hivatalos magaslátán és egyes klubok érdekeinek szolgálatában áll. A két egyesület (a Coltea szász, az Olimpia pedig román) elhatározása sportörökben nagy feltűnést keltett.

Az FTC Kolozsvárt? Szombati számunk- ban megirtuk egy temesvári lap híradása nyom- án, hogy az FTC közelebről romániai turára jön. Tegnap a kolozsvári sportörökben arról beszéltek, hogy az FTC turája utján Kolozs- várra is ellátogat s kedden a Haggibborral, csütörtökön pedig a Victoriával játszik egy- egy mérkőzést. A hír megerősítésre szorul.

Külföldi eredmények. Rapid—Wacker 5:4 (0:2), WAC—Rudolfshägel 1:1 (1:0), Hertha—Vinna 4:0 (1:0). Brün: Sportklub—Salován (Wien) 3:3 (2:0).

Dr. Lippu teniszszikerei Budapesten. A budapesti őszi nemzetközi teniszverseny egyik szenzációja Románia teniszbajnokának, dr. Lippu Györgynek szereplése volt, aki a magyar tenisz- olimpikont, Kirchmayer 7:5, 4:6, 6:2 arányban győzte le és ezzel az elődöntőbe került. Ezen mér- kőzés előtt néhány kisebb ellenfélben kívül le- győzte Pétery Jenőt, aki előzőleg Dörner Lászlót verta 6:4, 6:2 arányban. Az elődöntőben dr. Lippu szembekeült Kelman Auréllal, a veterán magyar bajnokkal, akitől 3:6, 4:6 arányban szenvedett vereséget, amivel a harmadik helyre került. A magyar bajnokságok közül különben a férfi egyes hívtelével, melyet Kehrting nyert meg, az összes többi bajnokságok külföldre kerültek.

RÓTH cipész GLUJ, Str. St. O. Iosit volt Szép- utoa

Double raglanok férfi- és fiuruhák M. Neumann cégnél Cluj, Piata Unirii 14.

Legjobb gyermekápoló HÖFER 1. számú gyermekhintőpora, HÖFER Baby Creme, Kapható az ösz- szes patikákban, drogeriákban és illatszertárakban, továbbá Kolozsváron Emke- drogeriában, Rózsa „Royal“-drogeria, Demeter-, Hintz- és Flohr-patikákban.

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

A Vörös Malom. Soha, semmiféle színházi esemény iránt nem volt még ályan izgalmas érdeklődés tapasztalható, mint most a Vörös Malom bemutatását megelőzi. A színháznál valóságos láz uralkodik. Éjjel nappal folynak a próbák, mert hallatlanul komplikált problémákat kell megoldania egy a művészi, mint a technikai személynének. A közönség ostromolja a pénztárt a jegyekért s előreláthatólag az előadások napjára már egy jegy sem marad, így tanácsos jegyről jóelőre gondoskodni. Pénteken este 8 kor lesz a Vörös Malom premiéreje. Előadás megkezdése után a nézőtérre vezető ajtókat bezárják s így pontos megjelenést kér a színház. Egymásután 12-szer fogják előadni a Vörös Malom. A bemutató előadásra meghívta u színház igazgatója Molnár Ferencet is. A fő- próbák most már teljesapparátussal folynak. Disz- lettel, világítással, zenekarral s mind ragyogóbban, mind impozánsabban bontakoznak ki sz előadás effektusai. Az összes próbákat az igazgató vezeti. A főszerepek így vannak kiosztva: 1. Emberek: János — Forgács, Ilonka — Baróti, Tanító — Mihályfy, Etel — Tarnay Teréz, Költő — Jung, Palmyra — Cs. Tóth Erzs, Postatiszt — Leővey, öreg szolga — Izsó, Képviselő — Harocsy, Maresa — Szabóné. 2. Bábok: Mima — Poór Lili, Alfonz — Cselle, Claribella — Lszáki, A férj — Kemény László, Francia nő — Copán Flóri, Portás — Pálffy, Kártyás — Bányász I., Füleln — Kertészné. 3. Ördögök: A rex infernus — Némedy, Adjutása — Virág Lajos, Magister — Ihász, Malacoda — Hoykó, Rubikanta — Réthely. Ezekon kívül a szereplők egész serege. Árk-ördögök, zászlótartók, ördögfiókák játszanak az óriási személyzetű, 26 képre oszló darabban. Történet színhelye a pokol mélységes feneké. Felhívjuk arra is a közönség figyelmét, hogy a darab konstruk- ciója folytán csak egy szünet lesz. Az első rész után lesz 10 perces szünet, azután egyfolytában szünet nélkül peregnek le a képek. Előadás vége előreláthatólag 11 órakor lesz.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA Szerda: Antonia (Ujdonság 17-edzer. Cigányprimás: Körösi Dudas. Bérletszünetben, sorozat 44) Csütörtök: Gyere b a rózsám (Oparette-ujdonság 6-od- szor. Bérletszünetben, sorozat 45) Péntek: A vörös malom (Ujdonság először. Premiére- bérlet 5 szám. Mérsékelt emelt helyárrakkal, sorozat 46) Szombat d. u. 4-kor: Szibill (Mérsékelt helyárrakkal, sorozat 47) Szombat este 8-kor: A vörös malom (2-odszor. Mérsé- kelten emelt helyárrakkal. Napi bérlet 10 sz. B, sorozat 48) Vasárnap d. e. fél 11-kor: Hőféherke és a hét törpe (Gyermek-előadás, mérsékelt helyárrakkal, soro- zatszám 49) Vasárnap d. u. fél 4-kor: A vörös malom (3-a dszor. Rendes esti helyárrakkal, sorozat 50) Vasárnap este 8-kor: A vörös malom (4 edszer. Mér- sékelten emelt helyárrakkal. Bérletszünetben, so- rozatszám 51) Hétfő: A vörös malom (5 ölször. Napi bérlet 11 sz. A, mérsékelt emelt helyárrakkal, sorozat 52) Kedd: A vörös malom (6-odszor. Bérletszünetben, mér- sékelten emelt helyárrakkal, sorozat 53)

MOZGÓK MŰSORA Select-Mozgó. Szerda, szept. 17. Premier. Jón a rozson át. Nagy regényes dráma, Maethers viléghírű regénye után. Főszerepben Loath Ila és Bolvári Géza. Műsoron kívül egy 2 felvonásos Fatty filmbohózat! Uránia-Mozgó. Szerda, szept. 17. Premier! A bandita lovagiassága. Granitözus szenzációs ka- lator dráma 6 felvonásban. Főszerepben az apa- csok királya William Hart. Apollo-Mozgó. Szerda, szeptember 17. Tűz az Ocednon. Nagy dráma a kalózkok életéből, 6 felvonásban Főszerepben Trautmann.

Pályázat A Tulghesi (Tölgyesi) orth. izr. hitközség fel- mondás folytán megüresedett és azonn l betöltendő állásra keres egy „מורה טוב“ és jó előimádkozót, havi fizetés 2500 lej, előimádkozásért 6000 lej és természetbeni lakás. Pályázó tartozik beküldeni képesítési bizonyít- ványait 3 orth. rabbittól és családja számának meg- jelölését, előnyben részesül a kinek dajeni képzett- sége van. Tulghes (Tölgyes) 1924. szept. 11. Strul Aladár, jegyző Hirsch Hermann, elnök

Zeiss Busch Rodenstock szemüvegkülönlegességek KUN MÁTYÁS FIA 1876 óta fennálló üzletében, Cluj, Calea Victoriei No. 2. orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók

Divatkedvelők figyelmébe! Férfi öltönyök, double felöltők, téli kabátok, valamint különleges szöve- tek óriási választékban érkeztek az „URÁNIA“ divatházba. Cluj, Calea Regele Ferdinand 34. Uránia-mozgóval szemben.

Mit olvassunk?

Arctibasev: Emberek hulláma 25 Balsac: A büszke Emilia 140 Benoit: Elhagyatva 70 Boutet: Halott ország 15 Bonet: Grand Hotel Babilon 22 D'Annunzio: A sziklák szüze [fűzve] .. 168 [köteve] .. 216 Dosztojevszkij: Három oroszfiú története 132 Ericson: A Vanderbildek végzete 22 Heimburg: Béke legyen a földön 60 " Álmodok kertje 27 " Tollen Lóri 35 Jack London: Vissza a vadonba 22 Jerome: Három ember egy családban 30 Kacér: Az átomtelepes 100 Krudy: Nagy kópé 20 Courth Mahler: Csokon szerett férj .. 30 " Virág a kövek között 35 " Felszabadult élet 35 Keller: Jakab mester könyve 240 Kleist: Kohlihaas Mihály 22 Koch H.: Mi a boldogság 132 Lehne: A grófnő unokája 84 " Könyvtengeren át 84 " Tavasz álom 60 Michaelis: A bíró 144 Nietzsche: Ecce Homo 192 Peladan: Egy az eggyel 84 Panhuys: A boldogság dala 72 " A három cigányleány 72 Puskin: Dabrowszky 22 Schlicht: Áldozati bányák 96 Szép: Hetedikbe jártam 50 Steverson: Dr. Jekie különös esete .. 22 Szini: Iró arcképek 96 Turgenev: Az óra és egyéb elbeszélések 132 Tolsztoj: Iljios Ivan halála 18 M. de Walleffe: A szerelmes Magdolna 72 H. G. Wells: A pókok völgye 72

Amunds:n: A déli sark meghódítása... 336 " köteve 403 Cooc: Világtengereken át 192 " köteve 264 Haardt-Audouin: Autóval a Szaharán... 264 " köteve 336 Kuharszky: Egyptom 240 " köteve 312 Magelhaus: A föld első körülhajózása.. 192 " köteve 264 Hatvány: Ady világa (Találkozás Istennel) 50 (Vidal Istennel) .. 50 Kant: Egy szellemlátó álmai 18 Shakespeare: Breviarium 192

A könyveket a pénz és portó előzetes be- küldése vagy utánvét mellett szállítjuk. Az „ÚJ KELET“ könyvosztálya Cluj, Str. Baron L. Pop 19. Kísérje figyelemmel további hirdetéseinket!

APRÓNIRDETESEK

Engem! Kérlek egy nő E., vastag betűvel U. - lej. Leg-
alább a... 30 lej. Aláírt keresőknek 30% kedvezmény

Suche für mein Sohn
izraelit 32 Jahre alt gross
Grosshändler, in den Tex-
tilwaren Branch und Ei-
genschaften Besitzt, ein
häuslich gut erzogenes
Mädchen, schön und ge-
sund im Alter von 22-28
Jahre die ihm auch eben-
bürtig ist. Adresse in die
Administration 7839

Házasságközvetítési
ügyben méltóztassék biza-
lommal Faragó Jenő iro-
dához fordulni, Buda-
pest, Népszínház-utca
tizenhat. Cégjelzéstelen
levelezés. Díjtalan felvilá-
gosítás. Megbízások: Ju-
goszláviából, Romániából,
Slovenskóból, Magyaror-
szágból. 7834

Slovenskói dúsgazdag
esalád férjhezadna leányát.
Mngbizva: Faragó, Buda-
pest. 7834

Elegáns
olcsó és jó ruhát
angol, francia di-
vat szerint készít
Dávid József
Ariszabó, Cal. Victoriei
(Kossuth L.-u.) 7. sz.

Különbejárati butoro-
zott szolát keres október
1-ére két intelligens fia-
talember. Megkeresések
„Centrumban” jeligére az
Uj Kelet kiadóhivatalába
kéretnék.

Vidéki városban be-
költözhető 3 szobás lakás
üzlethelyiséggel, trafik és
szatócs engedéllyel, fürdő
vagy malomépítésre is al-
kalmas 3/4 hold területtel
sürgősen eladó. Értekezni
Deák úgynökségnél Terda
7838

**Konfekciós
segédek
(jó eladók)**
azonnal felvételnek
Goldstein Márkusz-
nál, Petrozsényben
Szombaton zárva.
7836

הסודישע סאמיט דוטטע
פאן 5 1/2 ביז 8 1/2 ראנד
ברייטע אויך פער איינ-
שטיק פער פאסט אד
ביליאנסטען צו האבען
בייא פירמא:
M. Basch Dej.

Nyelvtanuláshoz segéd-
könyveket, szótárakat elő-
nyös árban szállít az Uj
Kelet könyvosztálya. Kér-
jen árajánlatot.
Hegedű órát adok. Cim
a kiadóban.



Személyposta — Gőzhajók

**Havre és Szt.-Nazaire-ból
Cuba és Mexiko
New-York és Canadába.**

Felvilágosítások és jegyek:
„SARNIA”-nál
București, Rador 1572
Pasagiul Comédia

Iskolák figyelmébe!



az UJ KELET könyvosztályánál ismét kapható.
Iskolák nak, könyvkereskedéseknek magas engedmény.
Ára 40 lej és portó.

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA

Gyapjumosóda, gyapjufésülde, kamgarn, vigogne-szövőde, takácsműhelyek,
mügyapjagyár, apretura, festőde.

Kőrőlbeli 1500 munkást foglalkoztat. Saját konfekció és juhtenyésztés.

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürn-
bergi-, diszműáru és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Tárgu-Mureș (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200

ELADÁS CSAK VISZONT-
ELADÓKNAK

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.
Postai megrendelések is eszközöltnék!

Zsák
Zsinog
HAYAS GEZSO
TIMISOARA
Kötel

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek,
u. m. cementtétőcserepek, betonéglák,
üreges betonblokkok, cementterazzo, gra-
nitoid, járdalapok gyártására kézi és erő-
hajtásra berendezve, formák, betoncsövek,
kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anya-
gok gyártására. Teljes asbestcementpala-
gyári berendezések, I-a cementfestékek
stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementiparigépeket vásárol, kér-
jük raktárunk megtekintését

Karlsbadból közvetlen importált
**porcellán és Steingut-
edények**
éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt
préselt és fuvott üvegarak, lámpaárak, demyohn, gyógy-
szer és befőttestüvegek legelőnyösebben beszerezhetők:
Ausländer Lajosnál Cluj
Piața M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

Királyi Lloyd 1962

Arany Ezüst

ndvari szállítók

legszebb
kivitelben

Órák

legszebb
kivitelben

Ajándék- és diszműtárgyak dus választékban.

Fenyő és Braunfeld

világvárosi ékszerüzletében kaphatók.
Cluj, Piața Unirei No. 15.
Telefon interurbán: 643.

Hirdessen az Uj Keletben

Őszi és téli divat - ujdonságaink

selyem, szövet, bársony és flanelekben

Szolid árak!

Grünwald & Steiner
női divatkülönlegességek áruháza

megérkeztek

Garantált minőségek!

Cluj, Piața Unirei 12.
Telefon 961. Telefon 961.

REKLA-
MIVATAL
Kolozs-
Pop, (Gra-
faislon: S-
kiadóh-
E. N. Sz.
A kéziratok
szerkesztés
teredők kéz-
dunk
1924 szept
A
Európa
ban a fény
muk kifej-
nyezet. A
tették a
sok helyen
részére só-
kódnek, a
menyire
milyen ke-
tinkre a
érintik a
A bécs
matláb. A
léptek sz-
econyabb,
sabb bért
hogy a m-
tési nehézs-
hogy ma-
meg a be-
cittel dolg-
amely az
terheli.
Egyfelé
felől pedig
hozó term-
magas kan-
kás szájat
től azt a
lódó term-
és a munk-
melyiknek
Amennyib-
annyival o-
A hare al-
nyosabb m-
azonban i-
hiányzik a
bécsi sztrá-
nem profi-
investált
szén a hő-
nem is a
csen, hane
kölcson, a
teszi tönk-
A mun-
séggel áll-
gas kamat
feltételek-
ban a mu-
gyal, tulaj-
egymással
a gazdasá-
válság a
munkasdo-
ott a rég-
ban ezt
súlyosabb
teljes elpt-
Az cs-
osztrák
nősen pe-
nyeinek
hogy mil-
gazdasági
legalább
lentőségét
sok sztrá-
problémá-
lésről. Fe-
nak, mi-
kell képe-
kérdésébe
jelölte ki-
hitel kö-
gét annál
gáltatva a